

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13853

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1.Γαληνοτάτη Δημοκρατία	α. Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους
2. Ουγενότοι	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Όθων Α΄	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ.Μεταφορά και εφοδιασμός στρατευμάτων Δ΄ Σταυροφορίας
5. Διαφωτισμός	ε. Ορθός Λόγος
	στ. Εξελληνισμός του Κράτους
	ζ. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 1-δ , 2-ζ, 3-α, 4-β, 5-ε

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Μάχη του Κλειδίου
2. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας
3. Πρώτη Σταυροφορία
4. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο
5. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Μάχη του Κλειδίου (1014), 2. Πρώτη Σταυροφορία (1096-1099), 3. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439), 4. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο (1492), 5. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας (1776)

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: σκλαβηνίες, πρώτος περίπλους της γης.

(μονάδες 8+7=15)

Σκλαβηνίες: Όταν οι Σλάβοι (από τον 7^ο αιώνα) εγκαταστάθηκαν μόνιμα σε εδάφη της σημερινής Ελλάδας δημιούργησαν τις λεγόμενες σκλαβηνίες, που ήταν νησίδες σλαβικού πληθυσμού, σκορπισμένες ανάμεσα στους ντόπιους.

Οι μόνιμες εγκαταστάσεις των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου είναι γνωστές με τον όρο **σκλαβηνίες**. Στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας, όπως προαναφέρθηκε, οι σκλαβηνίες αποτελούσαν αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού, μικρότερης ή μεγαλύτερης έκτασης. Στη διάρκεια του 9ου αι., οι σκλαβηνίες που βρίσκονταν στα βορειοδυτικά της Χερσονήσου του Αίμου εξελίχθηκαν στα πρώτα κρατίδια των Σέρβων και Κροατών. Η ύπαρξη και η ανάπτυξη των δύο αυτών κρατιδίων διευκόλυνε τον εκχριστιανισμό των δύο λαών επί Βασιλείου Α'. Την ίδια εποχή (9ος αι.), οι σκλαβηνίες που βρίσκονταν στα νότια της Χερσονήσου του Αίμου άρχισαν να ενσωματώνονται στην επεκτεινόμενη θεματική διοίκηση του Βυζαντινού Κράτους. Οι σκλαβηνίες ήταν αρχικά ημιαυτόνομες και πλήρωναν φόρο υποτέλειας. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 13 και 26 του σχολικού βιβλίου)

Πρώτος περίπλους της γης: Οι Ισπανοί, θέλοντας να μην αφήσουν το εμπορικό μονοπώλιο με την Ανατολή στα χέρια των Πορτογάλων, αναζητούσαν ένα συντομότερο δρόμο προς την Ασία. Το σχέδιο αυτό ανέλαβε να πραγματοποιήσει ένας Πορτογάλος στην υπηρεσία της Ισπανίας, ο Φερδινάνδος Μαγγελάνος (1480-1521), ταξιδεύοντας δυτικά και παρακάμπτοντας τη Νότια Αμερική. Με το ταξίδι αυτό, που διήρκεσε δυόμισι χρόνια (1519-1522), αποδείχθηκε ότι η γη είναι σφαιρική. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 124-125 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α. Ποια Ποια στοιχεία φανερώνουν τη στρατιωτικοποίηση της βυζαντινής κοινωνίας από τα μέσα του 7ου ως τα μέσα του 9ου αι. μ. Χ.;

(μονάδες 12)

Από τα μέσα του 7ου ως τα μέσα του 9ου αι. το Βυζάντιο διέρχεται μια περίοδο κρίσης, η οποία χαρακτηρίζεται από την έντονη κοινωνική παρουσία του στρατού. Η στρατιωτικοποίηση της μεσοβυζαντινής κοινωνίας εκφράζεται με την εμφάνιση των

οικογενειακών επωνύμων και την οικοδόμηση πολλών κάστρων. Τα επώνυμα προσδιορίζουν, σχεδόν αποκλειστικά, στρατιωτικές αριστοκρατικές οικογένειες, ενώ τα κτισμένα σε δυσπρόσιτες περιοχές οχυρά κάστρα αντικαθιστούν τις πόλεις που παρακμάζουν. Στοιχείο στρατιωτικοποίησης, αλλά και ένδειξη εδραίωσης της βυζαντινής κυριαρχίας αποτελεί και η βαθμιαία επέκταση του δικτύου των θεμάτων με τη διχοτόμηση παλαιότερων μεγάλων θεμάτων (Μ. Ασία) ή τη δημιουργία νέων (Βαλκανική). Με τη δημιουργία ναυτικών θεμάτων η αυτοκρατορία κατόρθωσε να θωρακίσει τις παράλιες περιοχές, αλλού σε μικρότερο και αλλού σε μεγαλύτερο βάθος. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 24 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Με ποιες ενέργειες ο Λούθηρος εξεδήλωσε την αντίδρασή του προς τον Πάπα και για ποιο λόγο ενεπλάκη σε αυτή ο Γερμανός αυτοκράτορας;

(μονάδες 13)

Ο Λούθηρος, τον Οκτώβριο του 1517, θυροκόλλησε σε εκκλησία της Βιτεμβέργης έναν κατάλογο από 95 θέσεις, δηλαδή επιχειρήματα που καταδίκάζαν τα συγχωροχάρτια και αμφισβητούσαν τις παπικές απόψεις και σε άλλα δογματικά ζητήματα. Ο πάπας αντέδρασε αφορίζοντας τον Λούθηρο ως αιρετικό. Ο Λούθηρος όμως έκαψε δημόσια το έγγραφο (**βούλλα**) του αφορισμού του (1520).

Η θρησκευτική αυτή διαμάχη θορύβησε τον αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Γερμανίας) Κάρολο Ε', ο οποίος, φοβούμενος διάσπαση της ενότητας των γερμανικών χωρών, κάλεσε τον Λούθηρο να απολογηθεί ενώπιον της **Δίαιτας** στην πόλη Βορμς (Worms).

Όταν ο Λούθηρος αρνήθηκε να αναιρέσει τις απόψεις του, η Δίαιτα τον καταδίκασε ως αιρετικό και τον έθεσε εκτός νόμου. Ο Λούθηρος σώθηκε τότε χάρη στην επέμβαση του εκλέκτορα της Σαξονίας», ο οποίος τον έκρυψε στον πύργο του, στο Βάρτμπουργκ.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 130-131 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική